

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

ULUSLARARASI İKLİM EYLEMİ GÜNÜ

Her yıl 24 Ekim'de kutlanan Uluslararası İklim Eylemi Günü, iklim değişikliğiyle mücadeleye yönelik acil ihtiyaç konusunda farkındalık yaratmayı; çevreyi koruma, evre politikalarını savunma ve sürdürülebilirliği teşvik etmeyi sağlamaya yönelik dünya çapında kutlanan bir gündür.

Her yıl düzenlenen ve iklim taraflarının bir araya geldiği iklim tarafları konferanslarının (COP) 15.si sırasında gündeme gelmiştir. Belirli bir teması bulunmamakla birlikte, günü kutlama amacıyla ilgililer tarafından temizlik kampanyaları, ağaç dikimi, eğitim etkinlikleri gibi etkinlikler düzenlenmektedir.

İklim eylemleri iki boyutta ele alınmaktadır:

- Azaltım (mitigation)
- Uyum (adaptation)

Sağlık sektörünün en büyük eylem programı uyuma yöneliktir.

Türkiye için **İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)** yayınlanmıştır. Bu planda halk sağlığı uyum stratejileri de yer almaktadır. Halk sağlığının iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden korunması için, uyum eylemlerinde iki öncelikli stratejik hedefin benimsemesinde yarar görölmektedir.

Stratejik Hedef 1. Sağlık alanında iklim değişikliğine ilgili kanıta dayalı analiz, değerlendirme ve bildirim altyapısının güçlendirilmesi, Ar-Ge çalışmalarının artırılması.

SAG1. Türkiye İklim ve Sağlık Profili'ne dayanan göstergeler listesi ve sağlık etki zincirlerinin geliştirilmesi; verilerin toplanması ve sürekliliğinin sağlanması, analizi ve bu çalışmaların mevcut bildirim, erken uyarı vb. uygulamalarla uyumlaştırılması için sistem kurulması.

SAG2. İklim değişikliğinin bedenen, ruhen ve sosyal yönden etkileri ile ilgili epidemiyolojik araştırmaların artırılması; bölgesel ve şehir düzeyinde olası tehlikelerden etkilenebilirliği yüksek mekân ve nüfusların belirlenmesi; iklim belirleyicilerine göre sağlık hizmeti planlaması yapılması.

SAG3. İklim değişikliğine yönelik alınan tedbirlerin Sağlık Etki Değerlendirmesinin yapılması kapsamında mevzuat altyapısının hazırlanması.

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

SAG4. İklim değişikliği nedeniyle ortaya çıkan hastalıkların (sıcak, soğuk, ultraviyole ile ilişkili; su, hava, gıda kalitesinin bozulmasına bağlı; hayvan ve vektör kaynaklı, yeni, yeniden ortaya çıkan bulaşıcı; ruh sağlığı) izlenmesi, koruma, önleme ve erken tanı yollarının çözümlenmesi için diğer sektörler ve disiplinlerle ortak Ar-Ge çalışmalarının artırılması.

Stratejik Hedef 2. Ulusal ve yerel düzeyde tüm kurum ve kuruluşlarda iklim değişikliği ve sağlık bakış açısına yönelik kapasite, iş birliği ve farkındalığın güçlendirilmesi

SAG5. İzleme, iletişim gibi faaliyetleri yürütecek üst düzey koordinasyon birimi, çalışma grupları ve iklim ve sağlık etik kurulları oluşturulması.

SAG6. İllerde bulunan Umumi Hıfzıssıhha Kurulları'nın periyodik gündem maddesinin iklim değişikliği ve sağlık etkileri veya şehir sağlığının iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden korunması olarak belirlenmesi.

SAG7. İklim duyarlı hastalık listesi hazırlanması ve kullanılması; iklim duyarlı hastalıkların ülke içerisinde belirlenmesi, disiplinler ve sektörler için iklim ve sağlık sözlüğü hazırlanması.

SAG8. İklim ve sağlık okuryazarlığı çalışmalarının başlatılması, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, sağlık sektöründe görev alan insan gücünün eğitilmesi

SAG9. Çevre, şehir, iklim ve sağlıkla ilişkili eğitim müfredatlarının ve uygulama kılavuzlarının iklim değişikliği ve sağlık bakış açısı ile yeniden düzenlenmesi.

SAG10. Sağlık tesislerinin iklim değişikliğine dirençli tesis akreditasyonunun sağlanması.

SAG11. İklim ve sağlık alanında ulusal/yerel kamu toplum iş birliği ile gerçekleştirilen plan, program ve proje sayısının ve uyum çalışmalarına toplum katılımının artırılması.

SAG12. İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) mevzuatının, iklim değişikliği etkileri ve uyumla ilgili iş güvenliği, mesleki hastalıklar ve halk sağlığı yönleri ile gözden geçirilerek risklerin belirlenmesi, güncellemelerin yapılması.

Türkiye için Uluslararası İklim Eylemi Günü teması "**Sağlıklı, Güvenli ve İklim Dirençli Şehirler**" olarak belirlenebilir. Bu kapsamda, sağlıklı, güvenli ve iklim dirençli yeni yaşam alanlarının oluşturulması süreçleri sağlık etki değerlendirmesi bakış açısı ile yürütülmelidir.

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

HASUDER Çevre Sağlığı Çalışma Grubu adına Prof. Dr. Emine Didem Evcı Kiraz tarafından hazırlanmıştır.

Kaynak:

- İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030). Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı.
https://iklim.gov.tr/db/turkce/icerikler/files/%C4%B0klim%20De%C4%9Fi%C5%9Fikli%C4%9Fine%20Uyum%20Stratejisi%20ve%20Eylem%20Plan_%202024-2030.pdf